CASA CU ETAJ DIN COLŢUL STRĂZII

ADRIAN IONESCU

Mi s-a părut că aud tropăitul cizmelor lui, amestecat cu scîrţîitul treptelor ruginite, flambate sub apăsarea timpului. Ceilalţi n-au băgat de seamă sau poate voiau să pară neatenţi, disimulau jucîndu-şi rolurile lor mărunte dintotdeauna. Uşa groasă de fier, agăţată de tocul înalt cu două balamale obosite, a zdrăngănit izbindu-se de peretele de beton.

Mai era puţin. Atît de puţin pînă cînd totul se va fi terminat. Ar fi putut fi chiar el, cu faţa obosită, părul alb, slinos, cu o şuviţă lipită deasupra frunţii, şi chiar arma aceea ciudată, atîrnîndu-i de umăr ca o vietate ciudată, nu m-ar fi deranjat, dacă ne-ar fi spus: „Gata, băieţi, s-a terminat, ia daţi ceva de băut pe chestia asta".

Mi-am privit vechiul ceas. Trebuia să ţin minte foarte bine momentul. Poate că lucrurile vor fi fost rînduite astfel, încît să ne aducem mereu aminte de clipa aceea la modul: „...era tocmai atunci, cînd a intrat străinul acela în cîrciuma-bunker a lui Basil-Roşcovanul. Eu ridicasem cana cu bere şi m-am oprit, privindu-l prin sticla groasă, verzuie..."

Chipul lui, sluţit de extenuare, se vedea deformat, cearcănele întunecate se contopeau cu ochii cenuşii. Lumina galbenă a singurului bec din încăpere devenise obositoare, ţîrîitul contorului Geiger-Müller, ascuns sub tejghea, se insinua enervant.

— Să-ţi laşi mantaua în ecluză, i-a şoptit iritat Basil, dar străinul nu păruse să audă. Se lăsase greoi pe un scaun şi scuipase. Privirile noastre s-au agăţat de el şi aşteaptă. S-a lăsat tăcerea. Cîteva cuvinte ar fi de ajuns: „e gata, s-a terminat."

— De ce vă uitaţi aşa la mine? ne strigă, bătînd cu pumnul în masă.

Basil vrea să spună ceva dar renunţă, alunecă printre mese şi se depărtează. Zumzetul discuţiilor a reînceput, cuvintele se tîrăsc sufocante de la o masă la alta, se răsucesc ca un şarpe strivit, se împletesc în valsul chinuit al flaşnetei electronice.

Noul sosit se uită la Basil şi la Jacob, spălătorul de geamuri, se miră că

prezenţa sa nu mai interesează pe nimeni. Privirea lui rătăceşte peste crăpăturile lambriurilor, prin care se iveşte rece betonul, apoi se întunecă, probabil şi-a adus aminte de ceea ce noi toţi încercăm să uităm.

Îşi umezeşte cu limba buzele crăpate şi palma mîinii drepte şterge fruntea ridată, vrînd să alunge gîndul acela sîcîitor. Arma, pe care o ţine tot timpul atîrnată de umăr, alunecă jos, pe covorul izolant, dar el nu se apleacă să o ridice. Pe mîneca cenuşie se disting, prăfuite, romburile aurii, însemnul comandamentului. Basil lunecă pe lîngă el şi se opreşte în faţa lui Zdraiciov-lăcătuşul, a cărui haină peticită, prea mare pentru el, este veşnic plină de ulei. Zdraiciov venise cu nevasta. În fiecare sîmbătă seara vine cu nevasta şi stau pînă tîrziu.

Înfuriat brusc, străinul bate cu pumnul în masă şi cere de băut. Pentru o clipă, liniştea pluteşte în încăpere.

— Vă împuşc pe toţi, laşilor! strigă ofiţerul, agitînd arma ce descrie o curbă nesigură în aer. Pe toţi, auziţi, pe toţi, mai strigă, dar, în spatele cuvintelor, sticleşte un început de panică.

Zdraiciov spune ceva soţiei şi o sărută uşor lîngă ureche. Ea chicoteşte, iar Torhens trage cu zgomot trusa de scule mai aproape şi caută ceva de negăsit în cutia neagra de plastic, apoi striveşte între dinţi, abia auzit, o înjurătură.

— Războiul nu s-a terminat!

Cuvintele străinului plutesc stinghere prin încăperea prost luminată şi se pierd purtate în ritmul de vals.

Grav, Rudolf-măcelarul învîrte încet maneta flaşnetei. Cîndva, acesta a fost un sintetizator de mare capacitate. Cînta singur ca orchestră. Memoriile lui au dispărut, însă amintirile despre vechile melodii au rămas. Torhens improvizase o memorie primitivă. O sîrmă cu noduri-nodul şi bitul de informaţie muzicală. Dacă învîrteai manivela, sîrma se înfăşura pe un tambur şi se putea auzi un vals interpretat de un singur instrument, un-doi-trei, un-doi-trei, mai repede sau mai încet, după cum se rotea tamburul. Însă visul lui Zdraiciov era să repare creierul blondei Merlyn.

Merlyn, blonda Merlyn, era robotul animator al cîrciumii. Pe vremuri ştia să cînte orice, chiar şi cîntece foarte deocheate, dansa nemaipomenit şi, spre deosebire de femeile adevărate, nu te făcea mitocan, sau mai ştiu eu cum, atunci cînd o ciupeai. Dar se stricase, şi Basil renunţase să o mai repare. Astăzi, Zdraiciov n-are de lucru şi îi zgîndăre circuitele.

Ofiţerul înfige ameninţător botul armei în pieptul lui Basil. Acesta ezită o clipă, apoi ocoleşte neobişnuitul obstacol, îndreptîndu-se către unul din

colţurile mai îndepărtate ale sălii. Daniel-zidarul se ridică încet, clătinîndu-se, şi pune în faţa străinului o cană cu bere, după care se apleacă mult în faţă, riscînd să se prăbuşească. Duce conspirativ degetul la buze.

— Ssst. O să-l sperii... În curînd o... o să vină... să ne spună că s-a terminat. Trebuie să... Clatină din cap a renunţare, e prea complicat ce vrea să spună.

Străinul a rămas cu ochii pironiţi asupra mesei din faţa lui.

Fruntea îi coboară pe braţe. Valsul curge uşor, un-doi-trei, un-doi-trei, se rostogoleşte pe mantaua cazonă, murdară şi zdrenţuită, pe cureaua uzată a armei pe umerii ce se zguduie a plîns sau a ce?

— E obosit: ne explică Basil plin de înţelegere.

— Da, e obosit. Încuviinţează Jacob, spălătorul de geamuri. Apoi tac, privindu-l pe cel care doarme. Alături, pe estrada scundă de lemn, Merlyn doarme şi ea, iar Zdraiciov se încăpăţînează să o trezească. Pare foarte sigur de el.

— O să danseze din nou. O să vedeţi.

Zdraiciov mişcă braţul robotului şi braţul scîrţîie încetişor. Îi desface capacul din spate. Umblă la circuite. Blînd, ca trezită din somn, Merlyn dă din cap. Se stîrneşte gălăgie. Oare nu cumva nebunul asta a reparat-o în secret? E în stare. Rudolf învîrte manivela şi valsul pe jumătate uitat porneşte din nou: un-doi-trei... un-doi-trei... Zdraiciov cuprinde robotul de umeri şi schiţează paşii de dans, se învîrte trăgînd-o după el, e aproape vie. În fond, probabil că-i lipseşte vreo piesă măruntă, un fleac. Rudolf învîrte manivela flaşnetei tot mai repede, un-doi trei, un-doi-trei... Cînd Merlyn ajunge cu spatele la mine îi văd umerii dezgoliţi, circuitele se dezvăluie impudic din cauza plăcii lipsă.

— STAAŢI. OPRIŢI! E monstruos? ţipă străinul trezit din somn.

— Da’ de unde, ne distrăm foarte bine! încearcă să-l convingă Basil.

— N-aveţi dreptul să vă distraţi, e război. Vă interzic!!

Un-doi-trei, un-doi-trei... Aud vibraţiile, mă gîdilă în ureche. Ştiu ce se va întîmpla. Ştiu şi ceilalţi, dar sînt prea captivaţi de dans: a explodat una din drăciile alea... o bombă S... undeva foarte aproape. Un perete devine incandescent şi adînc... violenţa luminii sale contorsionează spaţiul şi timpul, imaginile se umflă ca nişte baloane. Ce caraghios a încremenit străinul, cu arma aţintită spre bătrînul Daniel... Noi toţi sîntem groşi... iradiem fosforescenţe crude... Timpul s-a oprit iar spaţiul stă gata să se crape.

Brusc, efectul S încetează. Imaginile se dezumflă ca nişte baloane înţepate. Becul s-a stins, s-au descărcat acumulatorii, dar nici nu mai este

nevoie de el. Cîteva zile vom fi noi înşine fosforescenţi. E întuneric, dar Zdraiciov, o silueta verzuie, se învîrte cu ceva întunecat în braţe... un-doi-trei, un-doi-trei. O sferă aurie ce trage după ea o dîră luminoasă ţîşneşte. Arma străinului. Flaşneta amuţeşte... Zdraiciov nu realizează şi se mai învîrte de cîteva ori, un-doi-trei, un... S-a lăsat o tăcere grea, siluetele fosforescente par a se strînge în jurul străinului – un cerc de lumini palide...

— Să nu vă apropiaţi! zbiară isteric. Privirile i se opresc asupra noastră, învăluindu-ne într-o întrebare al cărui răspuns nu îl poate pricepe... Noi ne mirăm că el nu înţelege, ne doare neînţelegerea lui, ne ustură gîtlejul său prăfuit. Dar el nu ştie, schiţează o mişcare de ameninţare ambiguă cu arma, apoi, ezitînd, păşeşte cu spatele spre uşa de fier. Aceasta se închide cu zgomot în urma lui. Geamătul treptelor ruginite se pierde într-un vaiet sugrumat. Ţîrîitul contorului scade în intensitate, iar Basil lunecă din nou printre mese.

— E tîrziu, remarcă plat Daniel. Eu... m-aş cam duce.

Nevasta lui Rudolf cască, apoi se jeneză, chicoteşte. Fosforescentul Rudolf se apleacă spre locul unde zace sfărîmată flaşneta. Nu trebuie prea multă lumină ca să-ţi dai seama că nu mai e bună de nimic.

Torhens se ridică şi se îndreaptă către mine, atingînd în treacăt contorul, ai cărui ţîrîit se înteţeşte. Palmele-i aspre mi se aşează pe umeri prietenoase.

— Tu ce zici? Trebuie să se termine odată... Vreau să-mi fac o casă nouă, înţelegi? O casă cu etaj pe terenul viran din colţul străzii.

O îndoială nelămurită mă cuprinde treptat. Ei, asta da, ar fi ceva... O casă cu etaj în colţul străzii...